

28 november—1 december

Debatter m. m.

Tisdagen den 1 december		Sid.
Anförande efter gemensam votering i fråga om allmän varuskatt	9	
Anförande efter gemensam votering i fråga om allmän energiskatt, m. m.	10	
Höjning av det allmänna barnbidraget	12	
Om höjning av folkpensionsavgiften	16	
Vissa sänkningar av statsbidraget till den allmänna sjukförsäkringen	17	
Förbättring av ersättningarna inom den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen, m. m.	19	
Om vissa besparingar under fjärde huvudtiteln	21	
Om besparingar å utgifterna till avskrivning av nya kapitalinvesteringar, m. m.	22	
Försäljning av aktier i statsägda företag	23	
Förenklningar och besparingar i den statliga förvaltningen m. m.	27	
Om en långsiktplan för statsfinanserna	28	
Sänkning av inkomstskatten för små och medelstora inkomster	29	

Samtliga avgjorda ärenden

Måndagen den 30 november

Bevillningsutskottets memorial nr 67, ang. kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om förslag till förordning om allmän varuskatt, m. m.	4
— nr 71, ang. kamrarnas skiljaktiga beslut rörande ändring i förordningen om allmän energiskatt, m. m.	4

Tisdagen den 1 december		Sid.
Gemensamma omröstningar:		
ang. allmän varuskatt		6
ang. allmän energiskatt, m. m.		9
Andra lagutskottets utlåtande nr 46, ang. ändrad lydelse av 1 § la- gen om allmänna barnbidrag		12
— nr 47, om höjning av folkpensionsavgiften		16
— nr 48, om vissa sänkningar av statsbidraget till den allmänna sjukförsäkringen		17
— nr 49, ang. förbättring av ersättningarna inom den frivilliga ar- betslöshetsförsäkringen m. m.		19
Statsutskottets utlåtande nr 167, om besparingar å vissa utgifter under flera huvudtitlar		21
— nr 168, om besparingar under fjärde huvudtiteln		21
— nr 169, om besparingar under femte huvudtiteln		21
— nr 170, om besparingar under sjätte huvudtiteln		22
— nr 171, om besparingar under åttonde huvudtiteln		22
— nr 172, om besparingar under tionde huvudtiteln		22
— nr 173, om besparingar å utgifterna till avskrivning av nya ka- pitalinvesteringar, m. m.		22
— nr 174, om besparingar på bostadsförsörjningens område		22
— nr 175, om minskning av kostnaderna för skolböcker		22
— nr 176, om förbilligande av skolbyggandet		23
— nr 177, om försäljning av aktier i statsägda företag		23
— nr 178, ang. förenklingar och besparingar i den statliga förvalt- ningen m. m.		27
— nr 179, om en långsiktsplan för statsfinanserna		28
Bevillningsutskottets betänkande nr 65, ang. ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt		29
Jordbruksutskottets utlåtande nr 39, ang. nedbringande av utgif- terna å vissa i riksstaten under nionde huvudtiteln upptagna anslag		31
Tredje lagutskottets utlåtande nr 24, ang. undantagande från exploa- tering av ett representativt urval av sjöar och vattendrag, m. m.		31

Lördagen den 28 november

Kammaren sammanträdde kl. 14.00; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Anmälades och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

nr 167, i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/60 å vissa utgifter under flera huvudtitlar;

nr 168, i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/60 under fjärde huvudtiteln, avseende försvarsdepartementets verksamhetsområde;

nr 169, i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/60 under femte huvudtiteln, avseende socialdepartementets verksamhetsområde;

nr 170, i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/60 under sjätte huvudtiteln, avseende kommunikationsdepartementets verksamhetsområde;

nr 171, i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/60 under åttonde huvudtiteln, avseende ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde;

nr 172, i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/60 under tionde huvudtiteln, avseende handelsdepartementets verksamhetsområde;

nr 173, i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/60 å utgifterna till avskrivning av nya kapitalinvesteringar, m. m.;

nr 174, i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/60 på bostadsförsörjningens område;

nr 175, i anledning av väckta motioner om minskning av kostnaderna för skolböcker;

nr 176, i anledning av väckta motioner om förbilligande av skolbyggandet;

nr 177, i anledning av väckta motioner om försäljning av aktier i statsägda företag;

nr 178, i anledning av väckta motioner angående förenklingar och besparingar i den statliga förvaltningen m. m.; samt

nr 179, i anledning av väckta motioner om en långsiktplan för statsfinanserna;

bevillningsutskottets betänkande och memorial:

nr 65, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt jämte i ämnet väckta motioner;

nr 67, med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande utskottets betänkande nr 60 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 162 med förslag till förordning om allmän varuskatt, m. m., såvitt propositionen hänvisats till bevillningsutskottet, jämte i ämnet väckta motioner; samt

nr 71, med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande utskottets betänkande nr 64 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 163 med förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 31 maj 1957 (nr 262) om allmän energiskatt, m. m., jämte i ämnet väckta motioner;

tredje lagutskottets utlåtande nr 24, i anledning av motioner angående undantagande från exploatering av ett representativt urval av sjöar och vattendrag, m. m.; ävensom

jordbruksutskottets utlåtande nr 39, i anledning av väckta motioner rörande nedbringande av utgifterna å vissa i riks-

staten för budgetåret 1959/60 under in-
 onde huvudtiteln upptagna anslag.

Anmäldes och bordlades en av herr
Aastrup under sammanträdet till herr
 förste vice talmannen avlämnad motion,
 nr 611, i anledning av Kungl. Maj:ts pro-
 position nr 175, med förslag till förord-
 ning angående beräkning av pensions-

grundande inkomst enligt lagen om för-
 säkring för allmän tilläggs-pension,
 m. m.

Kammarens sammanträde avslutades
 kl. 14.02.

In fidem
K.-G. Lindelöw

Måndagen den 30 november

Kammaren sammanträdde kl. 16.00.

Justerades protokollet för den 24 in-
 nevarande månad.

Föredrogs och hänvisades till behand-
 ling av lagutskott motionen nr 611, av
 herr *Aastrup*.

Föredrogs och bordlades ånyo stats-
 utskottets utlåtanden nr 167—179 och
 bevillningsutskottets betänkande nr 65.

Föredrogs bevillningsutskottets memo-
 rial nr 67, med föranledande av kamrar-
 nas skiljaktiga beslut rörande utskottets
 betänkande nr 60 i anledning av Kungl.
 Maj:ts proposition nr 162 med förslag
 till förordning om allmän varuskatt,
 m. m., såvitt propositionen hänvisats till
 bevillningsutskottet, jämte i ämnet väck-
 ta motioner.

Beträffande detta memorial hade ut-
 skottet hemställt, att detsamma måtte fö-
 retagas till avgörande efter allenast en
 bordläggning.

På gjord proposition bifölls vad ut-
 skottet sålunda hemställt.

Härefter lades den i memorialet gjor-
 da anmälan till handlingarna.

På sedermera gjord proposition god-
 kändes den i detta memorial föreslagna
 voteringspropositionen.

Föredrogs bevillningsutskottets memo-
 rial nr 71, med föranledande av kamrar-
 nas skiljaktiga beslut rörande utskottets
 betänkande nr 64 i anledning av Kungl.
 Maj:ts proposition nr 163 med förslag
 till förordning angående ändring i vissa
 delar av förordningen den 31 maj 1957
 (nr 262) om allmän energiskatt, m. m.,
 jämte i ämnet väckta motioner.

Även beträffande detta memorial hade
 utskottet hemställt, att detsamma måtte
 företagas till avgörande efter allenast en
 bordläggning.

På gjord proposition bifölls denna
 hemställan.

Sedermera godkändes på gjord propo-
 sition den i memorialet föreslagna vo-
 teringspropositionen.

Herr talmannen yttrade, att, under för-
 utsättning att de vid detta sammanträde
 godkända voteringspropositionerna ble-
 ve godkända även av andra kammaren,
 enligt överenskommelse med nämnda
 kammares talman gemensamma omröst-
 ningar över dessa voteringspropositio-
 ner komme att anställas vid kamrarnas
 sammanträden under morgondagen.

Föredrogos och bordlades ånyo tredje lagutskottets utlåtande nr 24 och jordbruksutskottets utlåtande nr 39.

På framställning av herr talmannen beslöts att tredje lagutskottets utlåtande nr 24 skulle uppföras sist på föredragningslistan för morgondagens sammanträde.

Anmäldes och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

nr 159, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående medel för återuppförande av viss byggnad;

nr 160, i anledning av väckt motion i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare ersättningar till förutvarande ombordanställda m. fl. å motorfartyget Ningpo;

nr 161, i anledning av väckt motion om översyn av den militära stabs- och förvaltningsorganisationen;

nr 162, i anledning av väckta motioner om kurser för hantverksmästare m. fl.;

nr 163, i anledning av väckta motioner om utökning av kristendomsundervisningen i folkskolorna;

nr 164, i anledning av väckt motion angående doktorandstipendier vid de tekniska högskolorna m. m.;

nr 165, i anledning av väckta motioner angående rekryteringen av polispersonal i Stockholm;

nr 166, i anledning av väckt motion om utredning rörande möjligheterna att åstadkomma en bättre balans mellan de olika partiernas ekonomiska resurser i valrörelserna; samt

nr 180, i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner angående dels vissa markförvärv för försvaret, i vad propositionen avser övnings- och skjutfält för infanteriskjutskolan, dels ock vissa organisationsförändringar inom försvaret, i vad propositionen avser flyttning av nämnda skola, jämte i ämnet väckta motioner; ävensom

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 44, i anledning av väckta motioner angående översyn av vägtrafiklagstiftningen, m. m., i vad motionerna behandlats av andra lagutskottet;

nr 46, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 juli 1947 (nr 529) om allmänna barnbidrag, dels ock i ämnet väckta motioner;

nr 47, i anledning av väckta motioner om höjning av folkpensionsavgiften;

nr 48, i anledning av väckta motioner om vissa sänkningar av statsbidraget till den allmänna sjukförsäkringen; samt

nr 49, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående förbättring av ersättningarna inom den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen m. m., såvitt propositionen hänvisats till lagutskott, dels i ämnet väckta motioner.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 16.14.

In fidem

Fritz af Petersens

Tisdagen den 1 december

Kammaren sammanträdde kl. 14.00

Företogs jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av bevillningsutskottet i dess memorial nr 67 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen skall bifalla yrkandet under punkten A) 1—3) i den vid bevillningsutskottets betänkande nr

60 fogade reservationen nr I av herr Ericsson i Kinna m. fl. och alltså,

med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 162, såvitt angår nedan under 1) angivna författningsförslag, icke kunnat av riksdagen oförändrad antagas,

1) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om allmän varuskatt med följande såsom *utskottets förslag* betecknade ändringar.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

10 §.

1 m o m. Från skatteplikt undantagas
1. Utsäde, fröer, foder- och gödselmedel, torvströ, konserveringsmedel för foder, betningsmedel, bakteriekulturer för växter, medel för bekämpning av ogräs och växtskyddsmedel *ävensom skogsplantor, skogsfröer och plantor av icke-perenna växter.*

2. Levande djur, — — — liknande affärer.

3. Drivmedel och andra bränslen.

4. Jord, sand, — — — krossat skick.

5. Fartyg med en nettodräktighet av minst 20 registerton *ävensom luftfartyg.*

6. Krigsmateriel, som — — — underkastad utförsel förbud.

7. Allmänna nyhetstidningar, — — — särskild avgift.

8. Läkemedel, som — — — till sjukhus.

12 §.

1 m o m. Skattskyldighet åvilar — — — skattepliktigt vara.

Den som — — — varor yrkesmässigt.

2 m o m. Beträffande handelsbolag — — — i företaget.

(Se vidare anvisningarna.)

(Utskottets förslag:)

10 §.

följande varor

1. Utsäde, fröer, *plantor*, foder- och gödselmedel, torvströ, konserveringsmedel för foder, betningsmedel, bakteriekulturer för växter, medel för bekämpning av ogräs och växtskyddsmedel.

5. *Fiskefartyg, så ock andra fartyg* med en nettodräktighet av minst 20 registerton *ävensom luftfartyg.*

12 §.

3 m o m. *Skattskyldigheten inträder, när vederlag för skattepliktigt vara inflyter kontant eller eljest kommer den skattskyldige till godo eller när skattepliktigt vara uttages ur rörelsen. Har enligt 16 § medgivande lämnats att inräkna uppkomna fordringar i omsättningen enligt bokföringsmässiga grunder, skall dock skattskyldigheten, i vad avser fordran uppkommen under tid för medgi-*

*(Kungl. Maj:ts förslag:)**(Utskottets förslag:)**vandets tillämpning, inträda då fordringen uppkommer.**(Se vidare anvisningarna.)*

18 §.

18 §.

1 m o m. Har skattskyldig — — — enligt 69 §.

Avdraget verkställs — — — eller redovisningsperioder.

2 m o m. För rörelse, — — — 60 procent av den eljest skattepliktiga omsättningen.

Är i — — — 80 procent av den eljest skattepliktiga omsättningen.

*(Se vidare anvisningarna.)**Efter framställning av skattskyldig må länsstyrelsen medgiva att rörelse, som i första eller andra styckena sägs och som bedrivs jämsides med annan väsentligen artschild verksamhet, skall anses såsom särskild förvärvskälla.**3 m o m. För rörelse, i vilken ingår tillhandahållande av monteringsfärdiga trähus, skall skatten, i vad avser tillhandahållande och uttag ur rörelse av sådana hus, beräknas allenast å 70 procent av den eljest skattepliktiga omsättningen.**(Se vidare anvisningarna.)*

68 §.

68 §.

Skattskyldighet åvilar — — — införseln sker.

Skattskyldighet föreligger icke,

a) därest allmän varuskatt icke skolat utgå om varan i stället sålts inom landet av yrkesmässig säljare till den, för vars räkning införseln sker,

b) därest varan införes under sådana omständigheter som för tullpliktig vara medföra rätt till tullfrihet enligt 5—8 §§ samt 9 § andra stycket sista punkten tulltaxeförordningen; dock att skattskyldighet föreligger vid återinförsel av vara, för vilken allmän varuskatt icke erlagts eller för vilken erlagd sådan skatt restituerats.

(Se vidare anvisningarna.)

Skattskyldighet föreligger icke,

a) därest allmän varuskatt icke skolat utgå om varan i stället sålts inom landet av yrkesmässig säljare till den, för vars räkning införseln sker,

b) därest varan införes under sådana omständigheter som för tullpliktig vara medföra rätt till tullfrihet enligt 5—8 §§ samt 9 § andra stycket sista punkten tulltaxeförordningen; dock att i fall som avses i 5 § s) nämnda förordning skattskyldighet skall föreligga såvida icke varan återinföres av den som själv utfört densamma.

*Skattskyldighet föreligger icke heller om det visas att i anledning av varans tillhandahållande skattskyldighet enligt denna förordning föreligger för annan än den för vars räkning införseln äger rum.**(Se vidare anvisningarna.)*

Anvisningar

Anvisningar

till 10 §.

till 10 §.

Undantaget från — — — — liknande sätt.

Med drivmedel — — — — av butiksva.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

Undantaget för — — — — — av detaljhandlare.

Till fartyg — — — — — skattepliktiga varor.

Undantaget för allmänna nyhetstidningar gäller sådana publikationer med nyhetsinnehåll, som normalt utkomma med minst tre nummer varje vecka. Undantaget för övriga periodiskt utgivna publikationer gäller sådana alster av angivet slag, som enligt utgivningsplan utkomma med normalt minst fyra nummer om året. Skattefriheten omfattar även utländska publikationer av angivna slag.

Undantaget för allmänna nyhetstidningar gäller sådana publikationer av dagspresskaraktär, som normalt utkomma med minst ett nummer varje vecka. Undantaget för övriga periodiskt utgivna publikationer gäller sådana alster av angivet slag, som enligt utgivningsplan utkomma med normalt minst fyra nummer om året. Skattefriheten omfattar även utländska publikationer av angivna slag.

Denna förordning — — — tillämpningen därefter.

I samband med ikraftträdandet skall följande iakttagas.

1. Förordningen äger icke tillämpning i fråga om sådant tillhandahållande inom riket av vara eller tjänsteprestation, som skett före den 16 oktober 1959 eller varom före nämnda dag slutits skriftligt avtal däri vederlaget blivit till beloppet fastställt.

I samband med ikraftträdandet skall följande iakttagas.

1. Förordningen äger icke tillämpning i fråga om sådant tillhandahållande inom riket av vara eller tjänsteprestation, som skett före den 1 december 1959 eller varom före den 16 oktober 1959 slutits skriftligt avtal däri vederlaget blivit till beloppet fastställt. Vad nu sagts om verkan av skriftligt avtal skall ock gälla i fråga om införsel till riket, därest den, för vars räkning införseln sker, före den 1 januari 1960 till generaltullstyrelsen skriftligen anmält sin avsikt att vid införseln åberopa avtalet. Icke heller skall förordningen äga tillämpning i fråga om sådant tillhandahållande genom postverkets försorg av periodiska publikationer, för vilket vederlag influtit till postverket före utgången av år 1959, ändå att vederlaget först därefter kommer mottagaren till godo.

Stadgandet i — — — nästföregående stycke.

2. Den som — — — — — skattepliktig omsättning.

3. Skall någon — — — — — 62—66 §§.

4. De i — — — — — juni 1963.

5. Erfordras eljest — — — — — sådana bestämmelser.

2) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändring i taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623);

3) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 1 juni 1951 (nr 442) om rätt att

av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen, i likhet med andra kammaren, bifallit vad be-

villningsutskottet hemställt under punkten A) i betänkande nr 60 och alltså beslutat att

med bifall till motionerna I: 528 och II: 639, I: 540 och II: 651, I: 548 och II: 658 samt I: 558 och II: 668, i vad motionerna innefattar yrkande om avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 162, avslå de vid propositionen fogade förslagen till

- 1) förordning om allmän varuskatt;
- 2) förordning om ändring i taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623);
- 3) förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 1 juni 1951 (nr 442) om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor.

Sedan efter given varsel kammarens ledamöter intagit sina platser och voteringspropositionen uppläst, meddelade herr talmannen, att om vid någon av de förestående voteringarna ledamot av misstag skulle rösta fel men anmälde detta före det respektive omröstning förklarats avslutad, ny röstavgivning komme att anordnas. Omröstningen verkställdes härefter medelst omröstningsapparat; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 78;
Nej — 66.

Därjämte hade 4 ledamöter tillkännagivit, att de avstode från att rösta.

Herr *Carlsson, Georg*, anmälde, att han av misstag röstat för ja-propositionen.

Efter det protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett

protokollsutdrag, nr 566, som upplästes och varav inhämtades att omröstningen därstädes utfallit med 107 ja och 112 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 185 ja och 178 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionen.

Herr **ANDERSSON, TORSTEN**, (cp) erhöi på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Jag ber att få antecknat till protokollet, att herr Lindblom och jag avstått vid denna gemensamma omröstning och kommer att avstå vid omröstningarna i fortsättningen under dagen, då vi — i enlighet med fyrpartiöverenskommelsen — är utkvittade mot respektive herrar Sandler och Geijer.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av bevillningsutskottet i dess memorial nr 71 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen skall bifalla yrkandet under punkten A) i den vid bevillningsutskottets betänkande nr 64 fogade reservationen nr I av herr Ericsson i Kinna m. fl. och alltså

dels antaga vid propositionen fogat förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 31 maj 1957 (nr 262) om allmän energiskatt;

dels ock antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om tillfällig energiskatt å bensin och vissa andra bränslen som finnas i riket den 1 januari 1960 med följande såsom *utskottets förslag* betecknade ändringar av 2 § 2 mom. och 16 §.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

2 §.

2 mom. Skattskyldighet enligt denna förordning skall icke åvila staten, ej heller den som registrerats enligt 6 § förordningen om allmän energiskatt.

Skatt enligt — — — från tillverkningsstället.

(Utskottets förslag:)

2 §.

2 mom. Skattskyldighet enligt denna förordning skall icke åvila staten ej heller den som, med avseende å de varor varom fråga är, registrerats enligt 6 § förordningen om allmän energiskatt.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

16 §.

(Utskottets förslag:)

16 §.

Kungl. Maj:t äger, när synnerliga skäl därtill äro, medgiva befrielse från eller återbäring av skatt enligt denna förordning.

Närmare bestämmelser — — — av Kungl. Maj:t.

röstas

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen, i likhet med andra kammaren, fattat beslut i enlighet med den vid utskottets betänkande nr 64 fogade reservationen nr II av herr Hagberg m. fl. och alltså beslutat att

avslå de av Kungl. Maj:t i proposition nr 163 framlagda förslagen till

dels förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 31 maj 1957 (nr 262) om allmän energiskatt;

dels ock förordning om tillfällig energiskatt å bensen och vissa andra bränslen som finnas i riket den 1 januari 1960.

Sedan efter given varsel kammarens ledamöter intagit sina platser och voterspropositionen uppläst, verkställdes omröstningen medelst omröstningsapparat; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 77;

Nej — 69.

Därjämte hade 2 ledamöter tillkännagivit, att de avstode från att rösta.

Efter det protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsant till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 567, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 107 ja och 117 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 184 ja och 186 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionen.

Herr ÖHMAN (k) erhöi ordet och yttrade:

Herr talman! Sedan nu höstens stora diskussionsfråga har avgjorts i riksdagen, har vårt parti ansett det lämpligt att avge en gemensam deklaration i riksdagens bägge kamrar.

Regeringen har genom statsministern meddelat, att den ämnar avgå om den förlorar den slutliga voteringen om omsättningsskatten. Regeringsförslagen till nya indirekta skatter har mötts med stark förbittring i arbetarleden på grund av deras karaktär av klassbeskattning och deras samband med upprustningen och skattelättnaderna för bolagen och förmögenheterna.

Även om regeringen försökt minska missnöjesanledningarna över omsättningsskatten, förändrar detta icke det väsentliga, att de 1 600 miljonerna skall i huvudsak tas från de små och mellanstora inkomsterna. Trots detta har regeringen satt sin egen existens på spel i förhoppning att kommunistiska partiet inte skall handla lika ansvarslost.

I stället för en sådan politik gäller det att slå vakt om alliansfriheten liksom om den allmänna tjänstepensionsreformen och i enlighet med väljarnas krav genomföra en framstegsvänlig politik på samhällslivets alla områden. Kommunistiska partiet och dess representanter i riksdagen känner sig ansvarigt inför hela arbetarklassen liksom inför alla fredsälskande människor i vårt land. Vi slå vakt om demokratin och vill därför inte medverka i något hasardspel. Att springa ifrån ansvaret och de löften som väljarna erhöi vid senaste val och överlämna regeringsmakten till de borgerliga är kapitulation.

De borgerliga förslagen har det gemensamt, att de starkt driver upp hyrorna, ökar folkpensions- och sjukförsäkringsavgifter, försämrar sociala förmåner och ersätter omsättningsskatten med en serie punktskatter. Högerförslagen berövar normalfamiljen mer än tusen kronor per år. Centerpartiets och folkpartiets förslag närmar sig högerförslagen.

Endast kommunisternas förslag skiljer sig i principfrågorna från regeringens och de borgerliga partiernas förslag. De lägger huvudvikten vid sparsamhet visavi det militära slöseriet och skulle ha fyllt hålet i regeringens budget på förmögenheternas, börsspekulationens och bolagens bekostnad. Därigenom skulle de också ha skyddat alla vanliga inkomstagare och motverkat inflations-tendenserna.

Den kommunistiska riksdagsgruppen intar en kritisk position till viktiga delar av regeringens ekonomiska politik, särskilt dess skattepolitik, liksom till dess kapitulation för de militaristiska krafterna. Å andra sidan har den kunnat understryka ett samförstånd i fråga om viktiga delar av regeringens utrikes-, social- och kulturpolitik. Den betraktar en borgerlig regeringskombination som ett hot mot alliansfriheten och mot uppnådda sociala framsteg och som direkt verkställare av storfinansens önskemål. Denna uppfattning har vi icke dolt, och vår kamp in i det sista mot de indirekta skatterna både i regeringens och i de borgerliga partiernas version har motsvarat och understött den starka förbitteringen bland arbetare och likställda över den nya skattelinjen.

Då de kommunistiska motförslagen utvoterats av de fyra icke kommunistiska partierna, återstod endast valet mellan å ena sidan den nuvarande regeringen och omsättningsskatten och å andra sidan de borgerliga partiernas indirekta skatter och sociala raseringslinje inklusive en borgerlig regering, kanske under högerns ledning. Då vi icke velat medverka till en sådan borgerlig regeringsbildning under högerns ledning och till det raseringsprogram, varom de borgerliga partierna i princip är eniga,

men å andra sidan tänker fortsätta kampen mot omsättningsskatten, har vi lagt ned våra röster i den voteringen sedan våra egna förslag utvoterats.

Vi har röstat ned regeringsförslaget om energiskatterna på grund av den belastning dessa skulle vara för hyresgäster och egnahemsägare, för nyttotrafiken och för bilisterna. På samma sätt har vi understött varje förslag som syftar till att för de mindre löntagarna lindra verkningarna av regeringens nya skattepolitik.

I enlighet härmed kommer vi att fortsätta kampen mot omsättningsskatten och för en demokratisk skattepolitik och ställa denna fråga inför medborgarna i nästa års riksdagsmannaval.

Justerades protokollet för den 25 nästlidne november.

Anmälades och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 329, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om allmän varuskatt, m. m., såvitt propositionen hänvisats till bevillningsutskottet; och

nr 330, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 31 maj 1957 (nr 262) om allmän energiskatt, m. m.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökning:

Till riksdagens första kammare

Undertecknad anhåller om befrielse från riksdagsarbetet under tiden 4—12 december för deltagande i den Fria Fackföreningsinternationalens sjätte världskongress i Bryssel.

Stockholm den 1 december 1959

Valter Aman

Den begärda ledigheten beviljades.

Föredrogos och bordlades ånyo statsutskottets utlåtanden nr 159—166 och 180 samt andra lagutskottets utlåtande nr 44.

Ang. höjning av det allmänna barnbidraget

Föredrogs andra lagutskottets utlåtande nr 46, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 juli 1947 (nr 529) om allmänna barnbidrag, dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 9 oktober 1959 dagtecknad proposition, nr 169, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 juli 1947 (nr 529) om allmänna barnbidrag.

Det av Kungl. Maj:t framlagda lagförslaget innebar, att det allmänna barnbidraget från och med den 1 januari 1960 skulle höjas från 400 till 450 kronor för barn och år. Höjningen var avsedd som en kompensation till barnfamiljerna för den ökning av levnadskostnaderna som den i propositionen nr 162 föreslagna allmänna varuskatten väntades medföra.

I anslutning till propositionen nr 169 hade utskottet behandlat följande i anledning av densamma väckta motioner, nämligen.

1) de likalydande motionerna nr 536 i första kammaren av herr *Ewerlöf m. fl.* och nr 648 i andra kammaren av herr *Hjalmarson m. fl.*,

2) de likalydande motionerna nr 602 i första kammaren av herr *Aastrup m. fl.* och nr 716 i andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.*, samt

3) de likalydande motionerna nr 603 i första kammaren av herr *Andersson, Torsten, m. fl.*, och nr 715 i andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.*

I samtliga motioner hade hemställts, att riksdagen måtte avslå förevarande proposition.

Utskottet hade i det nu föreliggande utlåtandet på anförda skäl hemställt, att riksdagen måtte, med bifall till motionerna I: 536 och II: 648, I: 602 och II: 716 samt I: 603 och II: 715, avslå förevarande proposition, nr 169.

Därjämte hade utskottet hemställt, att förevarande ärende måtte företagas till avgörande efter allenast en bordläggning.

Reservation hade avgivits av herrar *Strand, Nils Elowsson* och *Axel Svensson*, fru *Carlqvist* samt herrar *Nilsson* i Göteborg, *Lundberg, Odhe* och *Fredriks-son*, vilka ansett, att utskottets yttrande bort hava den lydelse, reservationen visade, samt att utskottet bort hemställa, att riksdagen måtte, med avslag å motionerna I: 536 och II: 648, I: 602 och II: 716 samt I: 603 och II: 715, bifalla förevarande proposition, nr 169.

På gjord proposition beslöt kammaren, att förevarande ärende nu skulle företagas till avgörande.

Herr **EWERLÖF** (h):

Herr talman! Med stöd av en första kammarmajoritet, som inte återspeglar ståndpunkter och ställningstaganden hos väljarna, och med stöd av kommunisternas nedlagda röster har ministären Erlander nu fått sitt förtroendevotum och sin omsättningsskatt. Det kan i detta sammanhang förtjäna erinras om att för den händelse ej blott andra kammaren utan även första avspeglat förra årets båda val, skulle ministären förmått mobilisera 186 demokratiska röster — socialdemokratiska röster — för sin omsättningsskatt. De demokratiska meningsriktningar, som motsätter sig den största skattehöjning som någonsin företagits i fredstid, skulle ha kunnat räkna med 188 röster i den gemensamma voteringen.

Nu föreligger emellertid faktum. Bristen på samordnad budgetbehandling, som medför att man icke kan väga inkomster mot utgifter, bidrag mot skatter, leder till det i och för sig orimliga förhållandet, att besparingsalternativet inte blir föremål för riksdagens prövning. När det kommer på kamrarnas bord, är det redan avslaget — genom beslutet om de nya skatterna.

Vi kommer därför, herr talman, inte att nu fullfölja våra besparingsförslag genom att ställa formliga yrkanden om bifall till dem. Men — dessa förslag,

Ang. höjning av det allmänna barnbidraget

kompletterade och utbyggda, återkommer så snart regeringens förslag till ny budget föreligger i januari månad nästa år. Vår beslutsamhet att åstadkomma täckning för statens löpande utgifter utan höjning av det sammanlagda skattetrycket är orubbad.

Vi kommer däremot att rösta mot de följdförslag till den allmänna omsättningsskatten, som regeringen har presenterat. Icke ens i dessa avseenden vill vi dela ansvaret för en politik, vars följder är inflation och bestående statsfinansiell kris. I konsekvens härmed yrkar jag, herr talman, i nu föreliggande ärende bifall till utskottets förslag.

Herr BENGTSO (cp):

Herr talman! Vi har hela tiden motsatt oss förslagen till allmän omsättningsskatt och till höjning av skatten på bensin och motorbrännolja. Vi har angett framför allt tre skäl mot regeringsförslaget. För det första: Den allmänna omsättningsskatten är alltför kostnadsfördyrande för näringslivet, vilket är särskilt känsligt i ett läge då vi måste räkna med skärpt konkurrens på exportmarknaden. För det andra: Den allmänna omsättningsskatt som nu genomdrivits betyder en alltför hård skattebörda på såväl enskilda som näringslivet, och den är enligt vår mening ett alltför behändigt instrument för ytterligare skattehöjning. För det tredje: Den allmänna omsättningsskatten medför betydande kostnader och extraarbete för ett par hundra tusen företagare utan ersättning och nödvändiggör tillsättande av en omfattande stab av tjänstemän.

Vi har utarbetat ett eget program för budgetens sanering under en tvåårsperiod. Som ett led i ett sådant saneringsprogram har vi förklarat oss beredda att medverka till en skatt på eldningsolja, kol m. m. om sammanlagt 95 miljoner kronor. Men vi har givetvis inte varit beredda att ovanpå omsättningsskatten medverka till ökad skatt på eldningsolja m. m. Hela vårt alternativ bygger på förutsättningen att omsättningsskatten icke genomföres.

Vårt förslag syftar i första hand till besparingar, d. v. s. praktiskt taget totalstopp för nya, icke ofrånkomliga utgifter och en kraftig prutning på redan beslutade utgifter. Det tar naturligtvis en viss tid att åstadkomma balans i budgeten utan skärpning av nuvarande skattetryck. Vi har beräknat två år. För att betala statens räkningar under denna tid har vi velat ta ut vissa punktskatter på tobak, sprit, lyxvaror m. m. och en särskild saneringsavgift under två år. Om vårt förslag bifallits, kunde budgeten ha sanerats utan allmän omsättningsskatt, utan höjd bensinskatt och utan höjd skatt på motorbrännolja.

I centerpartiet kommer vi, trots att omsättningsskatten genomdrivits, att arbeta vidare för en sanering av budgeten enligt våra linjer, där besparingar i första hand skall eftersträvas. Vi kommer, såsom jag framhållit, att kräva praktiskt taget stopp för alla icke ofrånkomliga utgifter.

Den fråga som nu skall avgöras av kammaren, nämligen den om kompensation till barnfamiljerna för utgifterna i anledning av den nyss av socialdemokraterna och kommunisterna genomdrivna allmänna omsättningsskatten, utgör en del av ett större komplex. Då vi röstat emot den allmänna omsättningsskatten, följer härav att vi även röstar mot de regeringsförslag, som utgör delar av det med omsättningsskatten sammanhängande komplexet. I konsekvens härmed avstår vi från att i detta sammanhang fullfölja våra egna besparingsförslag.

Herr AASTRUP (fp):

Herr talman! Det beslut, som regeringspartiet nu med kommunisternas medverkan genomdrivit är det senaste och allvarligaste utslaget av en högskattepolitik, som vi inom folkpartiet bestämt motsätter oss. Staten kommer under nästa år att i skatter till det allmänna indra mer än hela den inkomstökning Sveriges folk kan räkna med. På detta sätt kan det icke få fortsätta. En ny finanspolitik under ny ledning måste

Ang. höjning av det allmänna barnbidraget

till, så snart förutsättningar därför kan skapas. Det bör vara en finanspolitik, som hushållar inom ramen för statskassans begränsade resurser med ett rimligt och efter hand sänkt skattetryck.

Omsättningsskatten utgör en del av ett komplex av åtgärder, som regeringen föreslagit. Vi kommer att rösta mot inte bara denna skatt utan även de förslag, varmed omsättningsskatten kompletterats. I det läge som nu skapats saknas anledning att vidhålla förslagen enligt vår alternativa linje. Under vårriksdagen kommer vi att återuppta vårt arbete på att åstadkomma en skattereform och en mer sparvänlig utgiftspolitik, så att de ständiga skattestegringar, som är den nuvarande regeringspolitikens utmärkande drag, ersättes med en rimligare, rättvisare och mer produktionsfrämjande skattepolitik.

Herr statsrådet **STRÄNG**:

Herr talman! De borgerliga partierna är i minoritet i riksdagens båda kamrar. Socialdemokratien har majoritet i första kammaren men befinner sig i minoritet i den andra. I de gemensamma voteringarna har socialdemokratien en röst mindre än hälften. Det är på detta förhållande de sju kommunisterna bygger sin ställning. Om socialdemokraterna haft ytterligare två mandat, hade denna situation icke uppstått.

De borgerliga partierna kan hävda, att de har majoritet i andra kammaren i de gemensamma voteringarna endast om de räknar in kommunisterna i sitt röstunderlag. De borgerliga partierna är således beroende av kommunisternas aktiva stöd. Detta stöd har uteblivit när det gällt varuskatten. I detta fall har kommunisterna lagt ned sina röster. Däremot har kommunisterna gjort gemensam sak med de borgerliga när det gäller oljeskatten, av vilken hälften bäres av industrien, samt bensinskatten. Härigenom har budgeten fått avvara en i nuvarande läge ytterligt välbehövlig inkomstförstärkning. Förvisso är detta allvarligt, men regeringen anser sig trots detta kunna föra en budgetpolitik, för

vilken den är beredd att ta ansvar. Hur den utformas, kommer att redovisas i nästa års statsverksproposition.

Enighet råder i Sveriges riksdag om att budgeten behöver förstärkas med en dryg miljard kronor. De ökade utgifter, som riksdagen nära nog samstämmt beslutat, måste också betalas. Ingen bestrider, att den svenska ekonomien kräver ett stabilt utgångsläge inför de nya möjligheter, som öppnar sig när den friare handeln blir en verklighet. Regeringens förslag till inkomstförstärkning tillgodosåg kraven på social rättvisa och lika fördelning av bördorna.

Mot regeringsförslaget fanns intet realistiskt alternativ. Högern var ensam om sitt angrepp mot barnfamiljerna, folkpartiet var ensam om den kraftiga höjningen av folkpensionsavgifterna, som i verkligheten är en skatt främst för de mindre inkomsttagarna, och centerpartiet vann icke stöd från något håll för sin budgetsaneringsavgift. Intet av oppositionspartierna lyckades samla ens en femtedel av riksdagens ledamöter bakom sitt förslag. Samstämigheten om att statsfinanserna borde förstärkas med en miljard kronor visar nödvändigheten av handling. Endast socialdemokratien har fastheten, samlingen och beslutsamheten att också kunna handla.

Herr förste vice talmannen **STRAND** (s):

Herr talman! Vi har hört de tidigare anförandena, som har hållits i det ärendet, som nu är föremål för riksdagens behandling och som gäller frågan om en höjning av barnbidragen med 50 kronor för att kompensera barnfamiljerna för den kostnadsökning, som naturligt nog följer med omsättningsskattens genomförande. Utskottet har yrkat avslag på höjningen. Vi har inte företagit någon lottning i utskottet, vars ledamöter består av åtta från de borgerliga partierna och åtta socialdemokrater. Vi har funnit det ändamålsenligt att knyta andra lagutskottets utlåtanden över följdpropositionerna till bevillningsutskottets ut-

Ang. höjning av det allmänna barnbidraget

låtande i fråga om varuskatten, och detta utlåtande gick, som sagt, ut på ett avslag i fråga om varuskatten. De socialdemokratiska ledamöterna har emellertid reserverat sig i bevillningsutskottet, och den i dag företagna gemensamma omröstningen har givit till resultat, att varuskatten blivit genomförd. De socialdemokratiska ledamöterna i andra lagutskottet har reserverat sig till förmån för ett bifall till förslaget om höjning av barnbidragen. Då nu varuskatten är ett faktum, är det en naturlig konsekvens, att riksdagen också bifaller propositionen om en höjning av barnbidragen såsom kompensation för de kostnader, som följer med varuskattens införande.

Något behov att i detta sammanhang från min sida avge någon deklaration om hur jag tänker handla i fortsättningen när det gäller handläggningen inom det parti jag tillhör av angelägenheter rörande statsfinanserna, känner jag inte. Jag förstår däremot mycket väl att de borgerliga partierna och jämväl kommunisterna har ett sådant behov. Av den allmänna debatt, som har föregått ärendets behandling — dels remissdebatten i samband med propositionens hänvisning till bevillningsutskottet, dels den allmänna debatten kring förslaget från bevillningsutskottet — har ju framgått att de borgerliga partierna var djupt oense i allt som hörde samman med positiva åtgärder för att komma till rätta med de svårigheter, som nu faktiskt föreligger i fråga om statens finanser. Den enda ljuspunkt som i det avseendet har förelegat var, när centerpartiet i andra kammaren i sista stund fann sig föranlåtet att förena sig med de övriga borgerliga ledamöterna i omröstningen när det gäller skatten på vissa oljor.

Så länge socialdemokraterna sitter vid regeringsmakten, kan de tre borgerliga partierna kosta på sig att ha var sin mening i betydelsefulla frågor. Skulle det mot förmodan komma dithän, att de träder till i kanslihuset, vill jag bara poängtera att de då sannolikt får anstränga

sig för att på ett eller annat sätt förena sig om någonting som de kan ha gemensamt.

Jag ber att få yrka bifall till reservationen.

Sedan överläggningen ansetts härmed slutad, gjorde herr talmannen enligt de därunder förekomna yrkandena propositioner, först på bifall till vad utskottet i det under behandling varande utlåtandet hemställt samt vidare på antagande av det förslag, som innefattades i den vid utlåtandet avgivna reservationen; och förklarade herr talmannen, efter att hava upprepat propositionen på bifall till utskottets hemställan, sig finna denna proposition vara med övervägande ja besvarad.

Herr förste vice talmannen *Strand* begärde votering, i anledning varav uppsattes samt efter given varsel upplästes och godkändes en omröstningsproposition av följande lydelse:

Den, som bifaller vad andra lagutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 46, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, antages det förslag, som innefattas i den vid utlåtandet avgivna reservationen.

Sedan kammarens ledamöter intagit sina platser samt voteringspropositionen ånyo uppläst, verkställdes till en början omröstning genom uppresning. Herr talmannen förklarade, att enligt hans uppfattning flertalet röstat för nej-propositionen.

Då emellertid herr *Ewerlöf* begärde rösträkning, verkställdes nu votering medelst omröstningsapparat; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 61;

Nej — 82.

Därjämte hade 5 ledamöter tillkännagivit, att de avstode från att rösta.

Om höjning av folkpensionsavgiften

Föredrogs andra lagutskottets utlåtande nr 47, i anledning av väckta motioner om höjning av folkpensionsavgiften.

Andra lagutskottet hade till behandling förehaft vissa inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner rörande höjning av folkpensionsavgiften, nämligen

dels de likalydande motionerna I: 538, av herr *Ewerlöf m. fl.*, och II: 645, av herr *Hjalmarson m. fl.*,

dels de likalydande motionerna I: 547, av herr *Aastrup m. fl.*, och II: 657, av herr *Ohlin m. fl.*,

dels ock de likalydande motionerna I: 556, av herr *Johansson, Ivar, m. fl.*, och II: 667, av herr *Hedlund m. fl.*

I motionerna I: 538 och II: 645 hade hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte för innevarande riksdag framlägga förslag till sådan ändring av lagen den 29 juni 1946 (nr 431) om folkpensionering, att pensionsavgiften från och med den 1 januari 1960 höjdes med 0,5 procent av den avgiftspliktiges taxerade inkomst.

I motionerna I: 556 och II: 667 hade hemställts, att riksdagen måtte besluta, att folkpensionsavgiften under 1960 skulle utgå med 4,5 procent av den taxerade inkomsten enligt i övrigt nu gällande bestämmelser.

Utskottet hade i det nu föredragna utlåtandet på återopade grunder hemställt, att förevarande motioner.

1) I: 538 och II: 645,

2) I: 547 och II: 657,

3) I: 556 och II: 667

icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hade därjämte hemställt, att förevarande ärende måtte företagas till avgörande efter allenast en bordläggning.

Reservationer hade anförts

1) av herr *Jacobsson* i Tobo, fru *Hamrin-Thorell*, herr *Åkesson* och fru *Sandström*;

2) av herrar *Mannerskantz* och *Björkman*; samt

3) av herrar *Eric Carlsson* och *Wahrendorff*, vilka ansett, att utskottets yttrande bort hava den lydelse, reservationen visade, samt att utskottet bort hemställa,

A. att riksdagen med bifall till motionerna I: 538 och II: 645 samt I: 556 och II: 667 måtte för sin del antaga i denna reservation infört förslag till lag angående ändrad lydelse av 19 § 2 mom. lagen den 29 juni 1946 (nr 431) om folkpensionering;

B. att motionerna I: 547 och II: 657 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

På gjord proposition beslöt kammaren, att förevarande ärende nu skulle företagas till avgörande.

Herr **CARLSSON, ERIC**, (cp):

Herr talman! Till andra lagutskottets utlåtande nr 47 har jag tillsammans med herr *Wahrendorff* antecknat en reservation, enligt vilken vi anser det riktigt att redan nästa år genomföra en höjning av folkpensionerna. Vi menar att folkpensionärerna bör få den standardhöjning som har utlovats tidigare. Det är angeläget att de får den folkpension, som vi utgick ifrån när vi diskuterade frågan om tjänstepensioneringen. För att finansiera denna höjning föreslår vi att folkpensionsavgiften måtte höjas med en halv procent.

Jag ber därför, herr talman, att få yrka bifall till reservationen nr 3).

Herr **BENGTSON** (cp):

Herr talman! Jag ber att få ansluta mig till herr *Carlssons* yrkande om bifall till reservationen nr 3).

Herr förste vice talmannen **STRAND** (s):

Herr talman! Den fråga som nu behandlas är av betydelse inte enbart ur de synpunkter, som har gjorts att den har kommit på riksdagens bord i detta sam-

Ang. vissa sänkningar av statsbidraget till den allmänna sjukförsäkringen
manhang. Den har betydelse också i fråga om finansieringen av folkpensionerna och folkpensionskostnaderna i fortsättningen. Allmänna pensionsberedningen men också utskottet, som har behandlat frågan om förbättrade folkpensionsförmåner, har behandlat frågan om pensionsavgiften. Beredningen hade föreslagit att folkpensionsavgiften skulle höjas i etapper, nästa gång den 1 januari 1961 från nuvarande 4 till 5 procent. Sedermera skulle den höjas med ytterligare en procent om det visade sig erforderligt.

Man har emellertid på borgerligt håll ansett sig böra föreslå en höjning av folkpensionsavgiften i syfte att bidra till en sanering av statens finanser. Detta har vi på socialdemokratiskt håll inte kunnat ansluta oss till. Vi har följaktligen yrkat avslag på samtliga motioner om en folkpensionshöjning i detta sammanhang. Såsom ett motiv härtill har vi åberopat att finansministern har tillsatt en särskild utredning, som skall syssla med frågor sammanhörande med folkpensioneringens finansiering i framtiden.

Med hänsyn härtill, herr talman, hemställer jag om bifall till utskottets förslag, som innebär avslag på samtliga reservationsvis framförda yrkanden om höjning av folkpensionsavgiften.

Efter det överläggningen förklarats härmed slutad, gjorde herr talmannen jämlikt därunder förekomna yrkanden propositioner, först på bifall till vad utskottet i det nu ifrågavarande utlåtandet hemsfällt samt vidare på antagande av det förslag, som innefattades i den av herrar Eric Carlsson och Wahrendorff vid utlåtandet avgivna reservationen; och förklarade herr talmannen, sedan han upprepat propositionen på bifall till utskottets hemställan, sig anse denna proposition vara med övervägande ja besvarad.

Herr *Carlsson, Eric*, begärde votering, i anledning varav uppsattes samt efter given varsel upplästes och godkändes en så lydande omröstningsproposition:

Den, som bifaller vad andra lagutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 47, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, antages det förslag, som innefattas i den av herrar Eric Carlsson och Wahrendorff vid utlåtandet avgivna reservationen.

Sedan kammarens ledamöter intagit sina platser samt voteringspropositionen ånyo uppläst, verkställdes till en början omröstning genom uppresning. Herr talmannen förklarade, att enligt hans uppfattning flertalet röstat för ja-propositionen.

Då emellertid herr *Carlsson, Eric*, begärde rösträkning, verkställdes nu votering medelst omröstningsapparat; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 79;

Nej — 20.

Därjämte hade 49 ledamöter tillkännagivit, att de avstode från att rösta.

Ang. vissa sänkningar av statsbidraget till den allmänna sjukförsäkringen

Föredrogs andra lagutskottets utlåtande nr 48, i anledning av väckta motioner om vissa sänkningar av statsbidraget till den allmänna sjukförsäkringen.

Andra lagutskottet hade till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 557 i första kammaren av herr *Johansson, Ivar*, och herr *Andersson, Torsten*, samt nr 666 i andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.*

I motionerna, vilka voro likalydande, hade hemställts, att riksdagen vid behandling av propositionen nr 162 måtte besluta, med verkan från den 1 juli 1960, att statsbidragen till sjukförsäkringen skulle reduceras

1. genom sänkning av det s. k. medlemsbidraget enligt besparingsutredningens förslag,

Ang. vissa sänkningar av statsbidraget till den allmänna sjukförsäkringen.

2. genom sänkning av de statsbidrag, som nu utgingo med 50 procent, till 25 procent enligt i övrigt gällande bestämmelser.

Utskottet hade i det nu förevarande utlåtandet av angivna orsaker hemställt, att riksdagen i anledning av förevarande motioner, I: 557 och II: 666, måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om förslag vid kommande vårsession till sådana ändringar i sjukförsäkringslagen, som innebure en sänkning av statsbidraget till den allmänna sjukförsäkringen om minst cirka 100 miljoner kronor för budgetår.

Utskottet hade därjämte hemställt, att förevarande ärende måtte företagas till avgörande efter allenast en bordläggning.

Reservation hade avgivits av herrar *Strand, Nils Elowsson och Axel Svensson*, fru *Carlqvist* samt herrar *Nilsson* i Göteborg, *Lundberg, Odhe* och *Fredriksson*, vilka ansett, att utskottets yttrande bort hava den lydelse, som i reservationen angivits, samt att utskottet bort hemställa, att riksdagen måtte avslå förevarande motioner, I: 557 och II: 666.

Vid utlåtandet fanns därjämte fogat ett särskilt yttrande av herrar *Mannerkantz* och *Björkman*.

På gjord proposition beslöt kammaren, att förevarande ärende nu skulle företagas till avgörande.

Herr förste vice talmannen **STRAND** (s):

Herr talman! Även förevarande ärende har aktualiserats i samband med propositionen om allmän varuskatt. Sedan nu denna skatt har blivit genomförd, har väl i stort sett motiven för det i detta sammanhang väckta förslaget om vissa besparingar för statsverket på sjukförsäkringens område förfallit. Utskottet har emellertid för sin del yrkat bifall till förevarande motioner i ämnet. Jag finner dock att samma motiv, som har förelegat för höjning av barnbidragen, också är bärande i fråga om det förslag om avslag på förevarande motioner som framförts reservationsvis.

I motionerna anföres vissa synpunkter beträffande sjukkassornas ekonomi, däribland att kassorna har samlat relativt stora fonder under dessa år, varför det skulle vara möjligt för sjukförsäkringen att bära en större del av de kostnader, som nu delvis bestrides med statsmedel, utan att behöva vidta någon höjning av avgifterna.

Förmodligen är detta riktigt, i varje fall under en övergångstid. Men vi skall inte glömma bort, att vi har haft en mycket god konjunktur under ett stort antal år, och det är ett faktum, att folk är mindre sjuka under en period, då sysselsättningen är god, än under en period, då det är svårt att få i varje fall full sysselsättning. Det måste väl därför ändå vara en klok ekonomi från kassornas sida att under de goda åren samla något i ladorna att användas under en period, då det är svårare att få in avgifter i samma utsträckning som under de goda konjunkturerna, eftersom avgifterna ju har ett visst samband med inkomstnivån. Jag finner alltså att det motiv, som bygger på fondbildningen i kassorna, inte är särskilt bärande.

Från högerns sida har vid upprepade tillfällen framförts förslag om att man skulle höja det nuvarande antalet karensdagar från tre till sju, eftersom den ökade standarden i samhället skulle möjliggöra för löntagarna att numera svara för de första sju dagarna vid varje sjukdomstillfälle. Detta innebär, att föreskriften om sju dagars karenstid skulle gälla för s. k. vanlig sjukdom, medan däremot vid olycksfall i arbetet ersättning skulle utgå från och med första dagen. Det har tidigare påpekats, att detta skulle föra oss tillbaka till en period, då vi hade besvärligheter med den gradering som var nödvändig. Nu lämnas ersättning genom sjukförsäkringen även för de första 90 dagarna av sjukdom på grund av yrkesskada, och det kan inte vara lämpligt att återinföra nödvändigheten av att omedelbart vid sjukdomsfallet konstatera, huruvida detta är föranlett av yrkesskada eller hör samman med vad vi brukar kalla vanlig sjukdom.

Ytterligare en omständighet gör det

Ang. förbättring av ersättningarna inom den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen, m. m.

svårt att acceptera ett förslag sådant som det nu framförda. För tjänstemännens del är det ju inte fråga om utebliven ersättning ens för de tre första dagarna, alltså de nuvarande karensdagarna, ty under dessa dagar får tjänstemännen i allmänhet full avlöning, och de skulle sannolikt få full lön under karenstiden, även om denna skulle ökas till sju dagar. Om en sådan försämring av den nuvarande sjukförsäkringen genomfördes, skulle detta ytterligare markera en kategoriklyvning mellan olika slag av löntagare, som inte kan vara hälsosam och inte är någonting att sträva efter.

Herr talman! Jag hemställer om bifall till den vid utskottets utlåtande fogade reservationen.

Herr MANNERSKANTZ (h):

Herr talman! I anledning av vad herr förste vice talmannen nu har sagt angående brytande av samordningen mellan sjuk- och olycksfallsförsäkringen vill jag erinra om att vi tidigare här i denna sal har ventilerat den frågan och att det i våras från vårt håll framlades ett förslag, som i hög grad skulle neutralisera nackdelarna av att bryta den nämnda samordningen. Förslaget gick ut på att man inte skulle kräva återbetalning, om en person skulle ha fått ut ersättning såsom för olycksfall i arbete, fastän fallet senare visat sig icke kunna hänföras till denna grupp. Jag tror att denna uppmjukning av de nuvarande bestämmelserna skulle eliminera en betydande del av de olägenheter som ett brytande av samordningen eljest skulle medföra.

Det sista momentet i herr förste vice talmannens framställning är någonting som han har hittat på nu i höst — det ventilerades inte förra gången vi hade denna fråga uppe — men det är ju i alla händelser en negativ sak och någonting som visserligen kanske skulle kunna ha en viss psykologisk betydelse men som reellt inte spelar någon roll.

I övrigt vill jag, herr talman, just nu inte ställa något yrkande, utan jag vill endast hänvisa till vad som är skrivet i utskottsutlåtandet.

Efter härmed slutad överläggning yttrade herr talmannen, att i avseende på det nu föredragna utlåtandet endast yrkats att kammaren skulle godkänna den vid utlåtandet avgivna reservationen.

Sedermera gjordes propositioner, först på bifall till vad utskottet i det nu ifrågasvarande utlåtandet hemställt samt vidare på godkännande av reservationen; och förklarades den senare propositionen vara med övervägande ja besvarad.

Ang. förbättring av ersättningarna inom den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen, m. m.

Föredrogs andra lagutskottets utlåtande nr 49, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående förbättring av ersättningarna inom den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen, m. m., såvitt propositionen hänvisats till lagutskott, dels i ämnet väckta motioner.

Genom en den 16 oktober 1959 dagtecknad proposition, nr 171, hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen bland annat att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) förordning angående ändrad lydelse av 29 § 1 mom. förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor; och

2) förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 14 december 1956 (nr 630) om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor.

I de av Kungl. Maj:t framlagda förordningsförslagen hade — i anslutning till propositionen nr 162 om allmän varuskatt — föreslagits en höjning från och med den 1 januari 1960 av grundstatsbidraget och barn tillägget till daghjälp inom den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen.

I samband med propositionen hade utskottet behandlat

dels följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

Ang. förbättring av ersättningarna inom den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen, m. m.

1) de likalydande motionerna I: 537, av herr *Ewerlöf m. fl.*, och II: 650, av herr *Hjalmarson m. fl.*,

2) de likalydande motionerna I: 604, av herr *Aastrup m. fl.*, och II: 718, av herr *Ohlin m. fl.*,

3) de likalydande motionerna I: 606, av herr *Andersson, Torsten, m. fl.*, och II: 720, av herr *Hedlund m. fl.*,

dels ock de under den allmänna motionstiden vid riksdagens början väckta likalydande motionerna I: 322, av herr *Persson, Helmer*, och II: 394, av herr *Hagberg m. fl.*

I de likalydande motionerna I: 537 och II: 650, I: 604 och II: 718 samt I: 606 och II: 720 hade yrkats avslag å propositionen i här ifrågasvarande delar. De sistnämnda motionerna innehöllo dessutom en hemställan att de genom propositionen väckta frågorna måtte bli va föremål för ytterligare utredning.

I de likalydande motionerna I: 322 och II: 394 hade hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsam utredning och förslag beträffande ändring i förordningen om erkända arbetslöshetskassor i huvudsaklig överensstämmelse med vad i motionerna anförts.

Utskottet hade i det nu föreliggande utlåtandet på anförda skäl hemställt,

A. att riksdagen, med bifall till motionerna I: 537 och II: 650 samt I: 604 och II: 718 ävensom till motionerna I: 606 och II: 720, såvitt däri yrkats avslag å Kungl. Maj:ts förevarande förslag, måtte avslå propositionen nr 171, såvitt denna behandlats av andra lagutskottet;

B. att motionerna I: 606 och II: 720 i övrigt samt motionerna I: 322 och II: 394 måtte anses besvarade genom vad utskottet i utlåtandet anført.

Utskottet hade därjämte hemställt, att förevarande ärende måtte företagas till avgörande efter allenast en bordläggning.

Vid utlåtandet hade reservation avgivits av herrar *Strand, Nils Elowsson*

och *Axel Svensson*, fru *Carlqvist* samt herrar *Nilsson* i Göteborg, *Lundberg*, *Odhe* och *Fredriksson*, vilka ansett, att utskottets yttrande bort hava den lydelse, reservationen visade, samt att utskottet bort hemställa,

A. att riksdagen, med avslag å motionerna I: 537 och II: 650 samt I: 604 och II: 718 ävensom å motionerna I: 606 och II: 720, såvitt däri yrkats avslag å Kungl. Maj:ts förevarande förslag, måtte bifalla propositionen nr 171, såvitt denna behandlats av andra lagutskottet;

B. att motionerna I: 606 och II: 720 i övrigt samt motionerna I: 322 och II: 394 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

På gjord proposition beslöt kammaren, att förevarande ärende nu skulle företagas till avgörande.

Herr **EWERLÖF** (h):

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets hemställan.

Herr förste vice talmannen **STRAND** (s):

Herr talman! Med hänvisning till detta ärendes beroende av redan tidigare fattade beslut hemställer jag om bifall till reservationen, vilket innebär bifall till propositionen i detta ämne.

Herr **PERSSON, HELMER**, (k):

Herr talman! Vi har väckt en motion i denna fråga. Med hänsyn till att det i reservanternas skrivning bland annat anges, att de problem, som finns uppräddade i vår motion, kommer att bli föremål för ytterligare utredning och övervägande, skall jag inte yrka bifall till motionen utan förenar mig med reservanternas yrkande.

Överläggningen ansågs härmed slutad, varefter i enlighet med de yrkanden, som därunder framkommit, gjordes propositioner, först på bifall till vad utskottet i det nu föredragna utlåtandet

Om vissa besparingar under fjärde huvudtiteln

hemställt samt vidare på antagande av det förslag, som innefattades i den vid utlåtandet avgivna reservationen; och förklarades den senare propositionen vara med övervägande ja besvarad.

Vid förnyad föredragning av statsutskottets utlåtande nr 167, i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/60 å vissa utgifter under flera huvudtitlar, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Om vissa besparingar under fjärde huvudtiteln

Föredrogs ånyo statsutskottets utlåtande nr 168, i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/60 under fjärde huvudtiteln, avseende försvarsdepartementets verksamhetsområde.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Öhman* och *Helmer Persson* (I: 564) och den andra inom andra kammaren av herr *Hagberg m. fl.* (II: 673), hade hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära åtgärder, som förpliktade de militära myndigheterna att på innevarande budgetårs försvarsanslag inbespara 250 000 000 kronor.

Utskottet hade i det nu ifrågakvarande utlåtandet på åberopade grunder hemställt, att motionerna I: 564 och II: 673 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Herr PERSSON, HELMER, (k):

Herr talman! I de två likalydande motioner, som redovisas i statsutskottets utlåtande nr 168, har vi begärt vissa besparingar på försvarskostnaderna.

I nära ett år har diskussionens vågor nu gått höga i vårt land om hur man skall kunna klara den statsfinansiella situationen. Regeringen har förklarat, att man måste ha 1 600 miljoner kronor, vilket i verkligheten betyder att man säger till svenska folket att det måste dra åt

svångremmen och spara in dessa pengar. Riksdagen har i dag avslagit förslaget om energiskatten, vilket medför att finansministern på något sätt måste skaffa ytterligare 225 miljoner kronor. Vi kommunister anser, att dessa medel mycket väl kan åstadkommas genom den minskning av militäranslagen som vi yrkar på.

Ute bland folket stiger som bekant missnöjet med de ständigt ökade militärutgifterna. Men här har utskottet varit fullständigt enigt, såväl de borgerliga som de socialdemokratiska ledamöterna, om att man icke skall pruta något på militärutgifterna och där göra vissa besparingar. Den enighet på denna punkt som finns i utskottet saknar dock motsvarighet inom det svenska folket. Det är ett glädjande faktum att opinionen mot försvarskostnaderna växer ute bland folket, men denna opinion har tydligen ännu inte kunnat tränga in i statsutskottet.

Vi hävdar emellertid fortfarande, att på en militärbudget om drygt 3 miljarder kronor kan man saklost spara 250 miljoner kronor innevarande budgetår. Med hänvisning till detta och vad som tidigare har sagts i denna fråga ber jag, herr talman, att få yrka bifall till motionerna I: 564 och II: 673.

Herr GILLSTÖM (s):

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Sedan överläggningen ansetts härmed slutad, gjordes enligt de därunder förekomna yrkandena propositioner, först på bifall till vad utskottet i det nu föredragna utlåtandet hemställt samt vidare på bifall till de i ämnet väckta motionerna; och förklarades den förra propositionen, vilken förnyades, vara med övervägande ja besvarad.

Föredrogs ånyo statsutskottets utlåtanden:

nr 169, i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/

Om besparingar å utgifterna till avskrivning av nya kapitalinvesteringar, m. m.
60 under femte huvudtiteln, avseende socialdepartementets verksamhetsområde;

nr 170, i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/60 under sjätte huvudtiteln, avseende kommunikationsdepartementets verksamhetsområde;

nr 171, i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/60 under åttonde huvudtiteln, avseende ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde; och

nr 172, i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/60 under tionde huvudtiteln, avseende handelsdepartementets verksamhetsområde.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Om besparingar å utgifterna till avskrivning av nya kapitalinvesteringar, m. m.

Föredrogs ånyo statsutskottets utlåtande nr 173, i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/60 å utgifterna till avskrivning av nya kapitalinvesteringar, m. m.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ewerlöf m. fl.* (I: 531) och den andra inom andra kammaren av herr *Hjalmarson m. fl.* (II: 643) hade, såvitt motionerna behandlats i förevarande utlåtande, bland annat yrkats, att riksdagen skulle i skrivelse till Kungl. Maj:t för sin del understryka nödvändigheten av att Kungl. Maj:t förelade 1960 års riksdag ett fullständigt förslag till budget för 1960/61, där löpande utgifter täcktes av löpande inkomster — utan omsättningskatt — och att därvid i motionerna angivna riktlinjer för utgiftsbegränsningarna borde följas.

Utskottet hade i det nu ifrågavarande utlåtandet av angivna orsaker hemställt, att motionerna I: 531 och II: 643, såvitt de behandlats i förevarande utlåtande, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Vid utlåtandet hade reservation avgivits av herrar *Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp, *Nilsson* i Göingegården och *Heckscher*, vilka ansett, att utskottets yttrande bort lyda så, som i reservationen angivits, samt att utskottet bort hemställa, utom annat, att riksdagen måtte, med bifall till motionerna I: 531 och II: 643, såvitt de behandlats i förevarande utlåtande,

B. i skrivelse till Kungl. Maj:t för sin del understryka nödvändigheten av att Kungl. Maj:t förelade 1960 års riksdag ett fullständigt förslag till budget för 1960/61, där löpande utgifter täcktes av löpande inkomster — utan omsättningskatt — och att härvid i motionerna angivna riktlinjer för utgiftsbegränsningarna borde följas.

Herr EWERLÖF (h):

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till vad som är anfört under momentet B i den vid utskottsutlåtandet fogade reservationen av herr Ragnar Bergh m. fl.

Herr THUN (s):

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till utskottets förslag.

Efter det överläggningen förklarats härmed slutad, gjordes enligt därunder förekomna yrkanden propositioner, först på bifall till vad utskottet i det nu förevarande utlåtandet hemställt samt vidare på bifall till utskottets hemställen med den ändring, som föranleddes av bifall till yrkandet under B i den vid utlåtandet avgivna reservationen; och förklarades den förra propositionen, som upprepades, vara med övervägande ja besvarad.

Föredrogs ånyo statsutskottets utlåtanden:

nr 174, i anledning av väckta motioner om besparingar för budgetåret 1959/60 på bostadsförsörjningens område;

nr 175, i anledning av väckta motioner om minskning av kostnaderna för skolböcker; och

Om försäljning av aktier i statsägda företag

nr 176, i anledning av väckta motioner om förbilligande av skolbyggandet.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Om försäljning av aktier i statsägda företag

Föredrogs ånyo statsutskottets utlåtande nr 177, i anledning av väckta motioner om försäljning av aktier i statsägda företag.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ewerlöf m. fl.* (I: 532) och den andra inom andra kammaren av herr *Hjalmarson m. fl.* (II: 642), hade yrkats, att riksdagen skulle i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte till försäljning låta utbjuda aktier i LKAB i enlighet med vad i motionerna föreslagits.

Vidare hade i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Aastrup m. fl.* (I: 543) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 654), hemställts, att riksdagen — i samband med de genom Kungl. Maj:ts proposition nr 162, om allmän varuskatt, aktualiserade budgetfrågorna — måtte besluta

1) att av statens innehav av aktier i LKAB aktier till ett nominellt belopp av 228 miljoner kronor skulle erbjudas allmänheten i valörer på 50 kronor per aktie till en emissionskurs, motsvarande ett pris av 200 kronor för varje sådan aktie och i övrigt på i motionerna angivna villkor,

2) att det genom sådan försäljning till staten inflytande beloppet, som sammanlagt kunde beräknas till ca 900 miljoner kronor, skulle användas för nödvändiga statliga investeringar och således nedbringa statens upplåningsbehov,

3) att försäljningen tills vidare under budgetåret 1960/61 med hänsyn till försökskaraktären skulle begränsas till en åttondel av aktiestocken eller nominellt 62,5 miljoner kronor, motsvarande ett

emissionsbelopp av 250 miljoner kronor, samt

4) att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning beträffande den utsträckning, i vilken övriga statsägda företag kunde försäljas till allmänheten samt lämpliga metoder härför.

Utskottet hade i det nu föreliggande utlåtandet på anförda skäl hemställt,

1. att motionerna I: 532 och II: 642 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

2. att motionerna I: 543 och II: 654 icke måtte av riksdagen bifallas.

Reservationer hade avgivits

1) av fröken *Andersson* samt herrarna *Skoglund* i Doverstorp, *Staxäng* och *Nilsson* i Göingegården, vilka ansett, att utskottets yttrande bort hava den lydelse, reservationen visade, samt att utskottet bort hemställa, att riksdagen måtte, med bifall till motionerna I: 532 och II: 642 samt i anledning av motionerna I: 543 och II: 654,

1) uppdraga åt Kungl. Maj:t att till omedelbar försäljning låta utbjuda aktier i LKAB i enlighet med de grunder som angivits i motionerna I: 528, av herr *Ewerlöf m. fl.*, och II: 639, av herr *Hjalmarson m. fl.*, vilka motioner väckts i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 162, med förslag till förordning om allmän varuskatt, m. m.;

2) uppdraga åt Kungl. Maj:t att vidtaga skyndsamma åtgärder för att bereda skattskyldig fysisk person, som på grundval av 1959 års taxering hade att utfå överskjutande skatt, tillfälle att utbyta denna mot en statlig förbindelse att den 1 juli 1960 utbetala beloppet i fråga jämte bonus å 5 procent med samtidigt rätt för den skattskyldige att utbyta förbindelsen mot aktier i LKAB;

3) i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning beträffande den utsträckning, i vilken övriga statsägda företag kunde försäljas till allmänheten samt lämpliga metoder härför;

Om försäljning av aktier i statsägda företag

2) av herrar *Axel Johannes Andersson, Jacobsson, Nestrup, Malmborg, Wedén* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett, att utskottets yttrande bort lyda så, som i denna reservation angivits, samt att utskottet bort hemställa, att riksdagen måtte, med bifall till motionerna I: 543 och II: 654 samt i anledning av motionerna I: 532 och II: 642, besluta

1) att av statens innehav av aktier i LKAB aktier till ett nominellt belopp av 228 miljoner kronor skulle erbjudas allmänheten i valörer på 50 kronor per aktie till en emissionskurs, motsvarande ett pris av 225 kronor för varje sådan aktie och i övrigt på i motionerna angivna villkor;

2) att det genom sådan försäljning till staten inflytande beloppet, som sammanlagt kunde beräknas till ca 900 miljoner kronor, skulle användas för nödvändiga statliga investeringar och således nedbringa statens upplåningsbehov;

3) att försäljningen tills vidare under budgetåret 1960/61 med hänsyn till försökskaraktären skulle begränsas till en åttondel av aktiestocken eller nominellt 62,5 miljoner kronor, motsvarande ett emissionsbelopp av 280 miljoner kronor;

4) att bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de åtgärder, som erfordrades för emissionen av LKAB-aktier i enlighet med de riktlinjer, som angivits av reservanterna;

5) att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning beträffande den utsträckning, i vilken övriga statsägda företag kunde försälas till allmänheten samt lämpliga metoder härför; samt

3) av herrar *Ivar Johansson, Pålsson, Svensson* i Stenkyrka och *Gustafsson* i Kårby, vilka ansett, att utskottets yttrande bort hava den avfattning, reservationen visade, och avslutas med en hemställan, att riksdagen måtte, i anledning av motionerna I: 532 och II: 642 samt I: 543 och II: 654, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning av frågan om försäljning till enskilda av aktier i statsägda företag i enlighet med vad i denna reservation anförts.

Herr AASTRUP (fp):

Herr talman! Folkpartiets förslag om ett utbud till den stora allmänheten av en viss del av de av staten ägda LKAB-aktierna ingår i den plan för statsfinansernas sanering som vi har framlagt men är samtidigt ett uttryck för den uppfattning som vi hyser, nämligen att man bör ordna så att folket direkt blir intresserat i och får äganderätt till viss statlig affärsmässig verksamhet.

Finansministern har i propositionen om allmän varuskatt lämnat vissa uppgifter om den troliga statliga upplåningen under åren 1960 och 1961.

Även om man inte kan helt acceptera dessa beräkningar kvarstår som ett faktum att kapitalmarknaden är ansträngd över hövan genom den statliga upplåningen och att det därför i och för sig är önskvärt att kunna minska det statliga lånebehovet genom olika åtgärder. En lämplig sådan åtgärd — utan att rubba på statens majoritetsställning — är att utbjuda en viss del av de statsägda aktierna i LKAB till försäljning. Härigenom skulle en icke oväsentlig avlastning på kapitalmarknaden kunna uppnås. Vi har tänkt oss en försäljning till den breda allmänheten, och man skulle följaktligen kunna slussa över småspararnas sparmedel till en mera fast placering. Det totala beloppet av friska pengar som man på detta sätt skulle kunna få in till statskassan uppgår, om staten skall behålla sin majoritet i bolaget, till omkring 900 miljoner kronor. Det är naturligtvis av olika skäl icke lämpligt att emittera aktier för ett sådant belopp omedelbart, och vi har därför på vårt håll föreslagit en första tranch på något under 300 miljoner kronor.

Vi har emellertid även haft en annan avsikt med detta förslag. Allmänhetens intresse för aktieplacering bör enligt vår uppfattning uppmuntras, men det tillgängliga materialet på börsen är inte tillräckligt för en sådan allmänt utbredd placering av sparmedel i aktier. Vill man alltså främja sparande i aktier, som utgör en värdebeständig placering, är det angeläget att skapa en form av aktie, vars valör inte är alltför hög och som

Om försäljning av aktier i statsägda företag

utfärdats i ett bolag med solid ekonomisk bakgrund. Ett sådant företag är utan tvekan LKAB, och folkaktier i detta bolag skulle säkerligen vinna den stora allmänhetens förtroende. Detta syftemål med vårt förslag skulle också främjas om försäljningen skedde i småposter, och vi har därför föreslagit att rätten att köpa dessa folkaktier i LKAB skulle begränsas till 10 aktier per person, en rätt som skulle tillkomma dem som är upp-tagna i taxeringslängderna.

Jag vill också enra om att folkaktier inte är något svenskt påhitt. Man har på andra håll i världen, bl. a. nu senast i Västtyskland, emitterat folkaktier i statsägda företag med mycket gott resultat.

Utskottet har avvisat vårt förslag med kortast möjliga motivering. Jag beklagar att man inte velat ordentligt penetrera frågan vid behandlingen av ärendet i utskottet, vilket kanske i någon mån beror på att utskottet arbetat under tidsnöd.

Jag är övertygad, herr talman, om att den tanke som här väckts inte kommer att försvinna ur den allmänna debatten. Svenska folket har säkerligen svårt att förstå varför statens aktieinnehav i denna och andra statliga affärsrörelser skall ligga begrävat i finansministerns kassa-valv och varför inte hela svenska folket skall kunna få känslan av att ha ett meddelägarskap i dessa företag genom innehav av aktier i dem.

Jag ber därför, herr talman, att få yrka bifall till reservation nr 2.

Herr EWERLÖF (h):

Herr talman! Vi står här inför ett förslag som sannerligen inte har blivit aktuellt i och med att omsättningskatten har antagits. Jag har i de diskussioner, som vi fört under hösten om det allmänna ekonomiska läget, haft anledning framhålla såsom det kanske allvarligaste draget i detta läge att det — trots beslutet om en omsättningskatt av den storlek som regeringen nu har velat ha — medför ett lånebehov som är större än vad vi snart sagt någonsin haft under

ett löpande år. Tendensen är ju att lånebehovet snarast skulle komma att bli större än de 2,5 miljarder kronor, som från början har angivits. Under sådana förhållanden borde ju alla klutar sättas till i syfte att nedbringa detta lånebehov, och jag förvånar mig över att finansministern icke har funnit anledning att underställa riksdagen förslag, vilka varit ägnade att minska denna siffra, som ju är den mest oroväckande i hela vår situation.

I det sammanhanget har vi menat att en försäljning av LKAB-aktier till ett belopp av 500 miljoner kronor skulle ha utomordentlig betydelse genom att den i motsvarande mån komme att minska det statliga lånebehovet. Dessutom har vi med vårt förslag åsyftat en kombination, som gjorde det möjligt för sådana som i slutet av året får tillbaka för mycket erlagd skatt att låta beloppet inestå till vårsidan och då ha möjlighet att i stället använda pengarna för teckning på de utbudna LKAB-aktierna. Det är en praktisk och effektiv åtgärd för att med en halv miljard nedbringa detta lånebehov som — det är jag övertygad om — bereder finansministern lika stor oro som det bereder mig när jag ser på framtiden.

Jag ber, herr talman, att få yrka bifall till högerreservationen, alltså reservation 1 i detta ärende.

Herr BENGTSO (cp):

Herr talman! Den reservation som avgivits av herrar Ivar Johansson, Pålsson, Svensson i Stenkyrka och Gustafsson i Kårby skall inte ses som något led i de besparingssträvanden, som kommit till uttryck i de andra frågor vi behandlat i dag. Å andra sidan finner vi det vara ett så pass gott uppslag att eventuellt sälja till allmänheten av statens aktier, att det bör komma under diskussion och prövas. Enligt vår mening är saken dock så komplicerad att man inte utan vidare kan fatta beslut i den.

Därför har vi ansett att frågan bör utredas och även föreslagit att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skall hemställa om utredning.

Om försäljning av aktier i statsägda företag

Jag ber, herr talman, att med denna motivering få yrka bifall till reservation 3.

Herr HOLMQVIST (s):

Herr talman! Herr Aastrup nämnde att utskottet yttrat sig ganska kortfattat i denna fråga, och det kan jag naturligtvis hålla med om. Vi hade inte väntat att det så här i skuggan av debatten om omsättningsskatten skulle bli så långa utläggningar i frågan. Spörsmålet om försäljning av aktier i de statliga bolagen har dock ganska nyligen diskuterats i riksdagen, och såvitt jag kan finna har ingenting nytt framkommit som kunde ge anledning att se det ur andra synpunkter i dag.

Jag ber, herr talman, att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Överläggningen ansågs härmed slutad, varefter herr talmannen yttrade, att därunder yrkats 1:o) att vad utskottet i det nu föredragna utlåtandet hemställt skulle bifallas; 2:o), av herr *Ewerlöf*, att det förslag skulle antagas, som innefattades i den av fröken Andersson m. fl. vid utlåtandet avgivna reservationen; 3:o), av herr *Aastrup*, att kammaren skulle godkänna det förslag, som innehölls i den av herr Axel Johannes Andersson m. fl. vid utlåtandet anförda reservationen; samt 4:o), av herr *Bengtson*, att kammaren skulle antaga det förslag, som innehölls i den av herr Ivar Johansson m. fl. vid utlåtandet avgivna reservationen.

Sedermera gjorde herr talmannen propositioner enligt berörda yrkanden och förklarade sig finna propositionen på bifall till utskottets hemställan vara med övervägande ja besvarad.

Herr *Ewerlöf* begärde votering, i anledning varav herr talmannen upptog vart och ett av de återstående yrkandena med hemställan, huruvida kammaren ville antaga detsamma till kontraproposition i den förestående omröstningen; och förklarade herr talmannen sig anse de härå avgivna svaren hava utfallit med

övervägande ja för deras mening, som ville till kontraproposition antaga bifall till herr Aastrups yrkande.

Herr *Ewerlöf* åskade emellertid votering jämväl om kontrapropositionens innehåll, i anledning varav herr talmannen upptog vardera av de ovan under 2:o) och 4:o) upptagna yrkandena med hemställan, huruvida kammaren ville antaga detsamma till kontraproposition i den sålunda begärda, närmast före huvudvoteringen infallande omröstningen (första förvoteringen); och förklarade herr talmannen sig finna de härå avgivna svaren hava utfallit med övervägande ja för deras åsikt, som ville till kontraproposition antaga bifall till herr Bengtsons yrkande.

Fröken *Andersson* begärde likväl votering om innehållet av denna kontraproposition, i anledning varav uppsattes samt efter given varsel upplästes och godkändes för den andra förvoteringen en omröstningsproposition av följande lydelse:

Den, som till kontraproposition i voteringen om kontraproposition i huvudvoteringen angående statsutskottets utlåtande nr 177 antager godkännande av det förslag, som innefattas i den av herr Ivar Johansson m. fl. vid utlåtandet avgivna reservationen, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har till kontraproposition i nämnda votering antagits godkännande av det förslag, som innefattas i den av fröken Andersson m. fl. vid utlåtandet avgivna reservationen.

Sedan kammarens ledamöter intagit sina platser samt voteringspropositionen ånyo uppläst, verkställdes till en början omröstning genom uppresning. Herr talmannen förklarade, att enligt hans uppfattning flertalet röstat för ja-propositionen.

Då emellertid herr *Ewerlöf* begärde rösträkning, verkställdes nu votering medelst omröstningsapparat; och befunnos

Ang. förenklingar och besparingar i den statliga förvaltningen m. m.

vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 24;

Nej — 18.

Därjämte hade 102 ledamöter tillkännagivit, att de avstode från att rösta.

Härefter uppsattes, upplästes och godkändes för den första förvoteringsen så lydande omröstningsproposition:

Den, som till kontraproposition i huvudvoteringsen angående statsutskottets utlåtande nr 177 antager godkännande av det förslag, som innefattas i den av herr Axel Johannes Andersson m. fl. vid utlåtandet avgivna reservationen, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har till kontraproposition i nämnda votering antagits godkännande av det förslag som innefattas i den av herr Ivar Johansson m. fl. vid utlåtandet avgivna reservationen.

Sedan denna voteringsproposition ånyo upplästs, verkställdes till en början omröstning genom uppresning. Herr talmannen förklarade, att enligt hans uppfattning flertalet röstat för ja-propositionen.

Då emellertid herr *Bengtson* begärde rösträkning, verkställdes nu votering medelst omröstningsapparat; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 47;

Nej — 24.

Därjämte hade 71 ledamöter tillkännagivit, att de avstode från att rösta.

Slutligen uppsattes, upplästes och godkändes för huvudvoteringsen en omröstningsproposition av följande lydelse:

Den, som bifaller vad statsutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 177, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, antages det förslag, som innefattas i den av herr Axel Johannes

Andersson m. fl. vid utlåtandet avgivna reservationen.

Sedan denna voteringsproposition ånyo upplästs, verkställdes till en början omröstning genom uppresning. Herr talmannen förklarade, att enligt hans uppfattning flertalet röstat för ja-propositionen.

Då emellertid herr *Aastrup* begärde rösträkning, verkställdes nu votering medelst omröstningsapparat; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 76;

Nej — 48.

Därjämte hade 19 ledamöter tillkännagivit, att de avstode från att rösta.

Ang. förenklingar och besparingar i den statliga förvaltningen m. m.

Föredrogs ånyo statsutskottets utlåtande nr 178, i anledning av väckta motioner angående förenklingar och besparingar i den statliga förvaltningen m. m.

Statsutskottet hade till behandling i ett sammanhang förehaft tre inom riksdagen väckta motioner, nämligen

dels de likalydande motionerna I: 542, av herr *Aastrup m. fl.*, och II: 653, av herr *Ohlin m. fl.*,

dels ock motionen II: 675, av herr *Christenson* i Malmö.

I motionerna I: 542 och II: 653 hade hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning i syfte att nå förenklingar och besparingar i den statliga förvaltningen.

Utskottet hade i det nu ifrågavarande utlåtandet på åberopade grunder hemställt,

1. att motionerna I: 542 och II: 653 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

2. att motionen II: 675 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Om en långsiktsplan för statsfinanserna

Vid utlåtandet hade reservation avgivits av herr *Ivar Johansson*, fröken *Andersson* samt herrar *Pålsson*, *Axel Johannes Andersson*, *Jacobsson*, *Nestrup*, *Skoglund* i Doverstorp, *Malmberg*, *Staxäng*, *Svensson* i Stenkyrka, *Nilsson* i Göingegården, *Wedén*, *Gustafsson* i Skellefteå och *Gustafsson* i Kårby, vilka ansett, att utskottets yttrande bort hava den lydelse, reservationen visade, samt att utskottet bort hemställa, att riksdagen måtte, med bifall till motionerna I: 542 och II: 653 samt i anledning av motionen II: 675, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning i syfte att nå förenklingar och besparingar i den statliga förvaltningen samt rationalisering och effektivisering av den statliga affärsverksamheten.

Herr EWERLÖF (h):

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till reservationen.

Herr AASTRUP (fp):

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till reservationen.

Herr HOLMQVIST (s):

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till utskottets förslag.

Sedan överläggningen ansetts härmed slutad, gjorde herr talmannen enligt de därunder förekomna yrkandena propositioner, först på bifall till vad utskottet i det nu förevarande utlåtandet hemställt samt vidare på antagande av det förslag, som innefattades i den vid utlåtandet avgivna reservationen; och förklarade herr talmannen, efter att hava upprepat propositionen på bifall till utskottets hemställan, sig finna denna proposition vara med övervägande ja besvarad.

Herrar *Ewerlöf* och *Aastrup* begärde votering, i anledning varav uppsattes samt efter given varsel upplästes och godkändes en så lydande omröstningsproposition:

Den, som bifaller vad statsutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 178, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, antages det förslag, som innefattas i den vid utlåtandet avgivna reservationen.

Sedan kammarens ledamöter intagit sina platser samt voteringspropositionen änyo uppläst, verkställdes till en början omröstning genom uppresning. Herr talmannen förklarade, att enligt hans uppfattning flertalet röstat för ja-propositionen.

Då emellertid herr *Mannerskantz* begärde rösträkning, verkställdes nu votering medelst omröstningsapparat; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 75;

Nej — 66.

Därjämte hade 2 ledamöter tillkännagivit, att de avstode från att rösta.

Om en långsiktsplan för statsfinanserna

Föredrogs änyo statsutskottets utlåtande nr 179, i anledning av väckta motioner om en långsiktsplan för statsfinanserna.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ivar Johansson m. fl.* (I: 555) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.* (II: 664), hade hemställts, att riksdagen, vid behandling av propositionen nr 162 om allmän varuskatt, måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att en långsiktsplan för statsfinanserna, utformad enligt besparingsutredningens förslag, måtte framläggas för riksdagen redan nästa år.

Utskottet hade i det nu föreliggande utlåtandet av angivna orsaker hemställt, att motionerna I: 555 och II: 664 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Ang. sänkning av inkomstskatten för små och medelstora inkomster

Reservation hade anförts av herr *Ivar Johansson*, fröken *Andersson* samt herrar *Pålsson*, *Axel Johannes Andersson*, *Jacobsson*, *Nestrup*, *Skoglund* i Dovers-torp, *Malmborg*, *Staxäng*, *Svensson* i Stenkyrka, *Nilsson* i Göingegården, *Wedén*, *Gustafsson* i Skellefteå och *Gustafsson* i Kårby, vilka ansett, att utskottets yttrande bort hava den lydelse, som i reservationen angivits, samt att utskottet bort hemställa, att riksdagen måtte, med bifall till motionerna I: 555 och II: 664, besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att en långsiktsplan för statsfinanserna, utformad enligt besparingsutredningens förslag, måtte framläggas redan för 1960 års riksdag.

Herr **BENGTSON** (cp):

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till reservationen.

Herr **EWERLÖF** (h):

Herr talman! Jag ber ävenledes att få yrka bifall till reservationen.

Herr **AASTRUP** (fp):

Herr talman! Jag skall också be att få yrka bifall till reservationen.

Herr **HOLMQVIST** (s):

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till utskottets förslag.

Efter det överläggningen förklarats härmed slutad, gjorde herr talmannen i enlighet med de därunder framkomna yrkandena propositioner, först på bifall till vad utskottet i det nu föredragna utlåtandet hemställt samt vidare på antagande av det förslag, som innefattades i den vid utlåtandet avgivna reservationen; och förklarade herr talmannen, sedan han upprepat propositionen på bifall till utskottets hemställan, sig anse denna proposition vara med övervägande ja besvarad.

Herrar *Bengtson* och *Ewerlöf* begärde votering, i anledning varav uppsattes samt efter given varsel upplästes och

godkändes en omröstningsproposition av följande lydelse:

Den, som bifaller vad statsutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 179, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, antages det förslag, som innefattas i den vid utlåtandet avgivna reservationen.

Sedan kammarens ledamöter intagit sina platser samt voteringspropositionen ånyo upplästs, verkställdes till en början omröstning genom uppresning. Herr talmannen förklarade, att enligt hans uppfattning flertalet röstat för ja-propositionen.

Då emellertid herrar *Bengtson* och *Ewerlöf* begärde rösträkning, verkställdes nu votering medelst omröstningsapparat; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 74;

Nej — 67.

Därjämte hade 3 ledamöter tillkännagivit, att de avstode från att rösta.

Ang. sänkning av inkomstskatten för små och medelstora inkomster

Föredrogs ånyo bevillningsutskottets betänkande nr 65, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 9 oktober 1959 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 164, hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning angående ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt.

I anslutning till de förslag om en allmän varuskatt m. m., som framlagts i propositionerna nr 162 och 163 hade genom nu förevarande proposition föresla-

Ang. sänkning av inkomstskatten för små och medelstora inkomster

gits en sänkning av den statliga inkomstskatten för små och medelstora inkomster. Skattebortfallet beräknades till 225 miljoner kronor per år.

Det lägre skatteuttaget skulle enligt förslaget gälla redan vid källskatteuppbörden år 1960.

Till utskottet hade hänvisats följande i anledning av propositionen, nr 164, väckta motioner, nämligen

I) de likalydande motionerna I: 534, av herr *Ewerlöf m. fl.*, och II: 647, av herr *Hjalmarson m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte avslå förevarande proposition,

II) de likalydande motionerna I: 594, av herr *Aastrup m. fl.*, och II: 708, av *Ohlin m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte avslå propositionen nr 164,

III) de likalydande motionerna I: 595, av herr *Torsten Andersson m. fl.*, och II: 709, av herr *Hedlund m. fl.*, vari hemställts, utom annat, att riksdagen måtte avslå propositionen nr 164,

IV) motionen I: 520, av herr *Åman*, vari hemställts, att riksdagen vid behandling av propositionen nr 164 måtte besluta, att skatteskalan i den statliga inkomstskatten från och med den 1 januari 1960 skulle utformas så, att någon höjning av skattesatsen ej inträdde — i förhållande till nuvarande nivå — i något inkomstkikt, vare sig för makar eller för ensamstående, ävensom

V) motionen II: 704, av fru *Kristensson m. fl.*

Utskottet hade i det nu föreliggande betänkandet på anförda skäl hemställt,

A) att riksdagen måtte, med bifall till motionerna I: 534 och II: 647, I: 594 och II: 708 samt I: 595 och II: 709, avslå Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 164 med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt;

B) att följande motioner, nämligen

- 1) motionerna I: 534 och II: 647,
- 2) motionerna I: 594 och II: 708,

3) motionerna I: 595 och II: 709,

4) motionen I: 520 samt

5) motonen II: 704,

mätte, i den mån de icke kunde anses besvarade genom vad utskottet i betänkandet anført och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Reservationer hade avgivits

I) av herrar *Ericsson* i Kinna, *Eriksson*, *Snygg* och *Jansson*, fröken *Ranmark* samt herrar *Möller*, *Sundström*, *Brandt* i Aspabruk, *Allard* och *Kärllander*, vilka ansett, att utskottets yttrande bort hava den lydelse, reservationen visade, samt att utskottet bort under A hemställa, att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 164 samt med avslag å motionerna I: 534 och II: 647, I: 594 och II: 708 samt I: 595 och II: 709, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt; samt

II) av herrar *Hagberg*, *Nilsson* i Svalöv och *Magnusson* i Borås, vilka ansett, att utskottets yttrande bort erhålla den avfattning, som i denna reservation angivits.

Herr **ERIKSSON** (s):

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till den med I betecknade reservationen.

Herr **ÅMAN** (s):

Herr talman! Jag ber att med hänvisning till de skäl som angavs i mitt anförande den 27 november i år få yrka att motionen 520 återremitteras till utskottet för upprättande av de skatteskalor som är påkallade av yrkandet i motionen.

Herr **HAGBERG** (h):

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Herr **ÅMAN** (s):

Herr talman! Det förklaras här att av tekniska skäl går det inte att återremittera bara frågan om de skatteskalor som

Ang. sänkning av inkomstskatten för små och medelstora inkomster

berörs i min motion, utan återremissen måste gälla alla skatteskalorna. Jag ändrar därför mitt återremissyrkande till att gälla förslaget i dess helhet.

Herr PALME (s):

Herr talman! Jag ber att få anmäla, att enligt min åsikt det i och för sig finns skäl för den sakståndpunkt som förfäktats i herr Åmans motion, men efter den behandling som energiskattefrågan fått tidigare i dag saknas enligt min mening helt förutsättningar för att tillmötesgå motionären.

Herr ERIKSSON (s):

Herr talman! Jag ber att få yrka avslag på återremissyrkandet.

Sedan överläggningen ansetts härmed slutad, yttrade herr talmannen, att med anledning av vad därunder yrkats propositioner till en början komme att framställas beträffande yrkandet av herr Åman, att betänkandet skulle visas åter till utskottet, varefter, om herr Åmans yrkande avslöges, propositioner komme att framställas särskilt angående vardera av de båda punkterna av utskottets i nu förevarande betänkande gjorda hemställan.

Därefter gjorde herr talmannen propositioner, först på bifall till yrkandet om återremiss samt vidare därpå att nämnda yrkande skulle avslås; och förklarade herr talmannen sig finna den senare propositionen vara med övervägande ja besvarad.

Herr Åman begärde votering, i anledning varav uppsattes samt efter given varsel upplästes och godkändes en så lydande omröstningsproposition:

Den, som avslår herr Åmans under överläggningen framställda yrkande om återremiss till bevillningsutskottet av dess betänkande nr 65, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, bifalles nämnda yrkande.

Sedan kammarens ledamöter intagit sina platser samt voteringspropositionen ånyo uppläst, verkställdes till en början omröstning genom uppresning. Herr talmannen förklarade, att enligt hans uppfattning flertalet röstat för ja-propositionen.

Då emellertid herr Åman begärde röst-räkning, verkställdes nu votering medelst omröstningsapparat; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 96;

Nej — 7.

Därjämte hade 41 ledamöter tillkännagivit, att de avstode från att rösta.

Sedermera gjordes enligt de i fråga om punkten A förekomna yrkandena propositioner, först på bifall till vad utskottet i nämnda punkt hemställt samt vidare på antagande av det förslag, som innefattades i den av herr Ericsson i Kinna m. fl. vid betänkandet avgivna reservationen; och förklarades den senare propositionen vara med övervägande ja besvarad.

Slutligen bifölls på gjord proposition vad utskottet i punkten B hemställt.

Vid förnyad föredragning av jordbruksutskottets utlåtande nr 39, i anledning av väckta motioner rörande nedbringande av utgifterna å vissa i riksstaten för budgetåret 1959/60 under nionde huvudtiteln upptagna anslag, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Vid ånyo skedd föredragning av tredje lagutskottets utlåtande nr 24, i anledning av motioner angående undantagande från exploatering av ett representativt urval av sjöar och vattendrag m. m., bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Anmäldes och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 326, till Konungen i anledning av väckta motioner om svensk forsknings- och försöksverksamhet på jord-

brukets område inom de s. k. underutvecklade länderna.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökning:

Till riksdagens första kammare

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla om ledighet från riksdagsarbetet den 4 och den 5 december för deltagande i sammanträde i Paris med Europarådets permanenta kommitté.

Stockholm den 1 december 1959

Bengt Elmgren

Den begärda ledigheten beviljades.

Anmäldes och bordlades Kungl. Maj:ts till kammaren överlämnade proposition nr 186, angående godkännande av konventionerna inom OEEC om säkerhetskontroll på atomenergiens område och

om ett bolag för behandling av atombränsle.

Anmäldes och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 612, av herr *Mannerskantz*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 183, med förslag om personalförstärkning vid statens pris- och kartellnämnd, m. m.; samt

nr 613, av herr *Lindblom*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 183, med förslag om personalförstärkning vid statens pris- och kartellnämnd, m. m.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 16.06.

In fidem

K.-G. Lindelöw